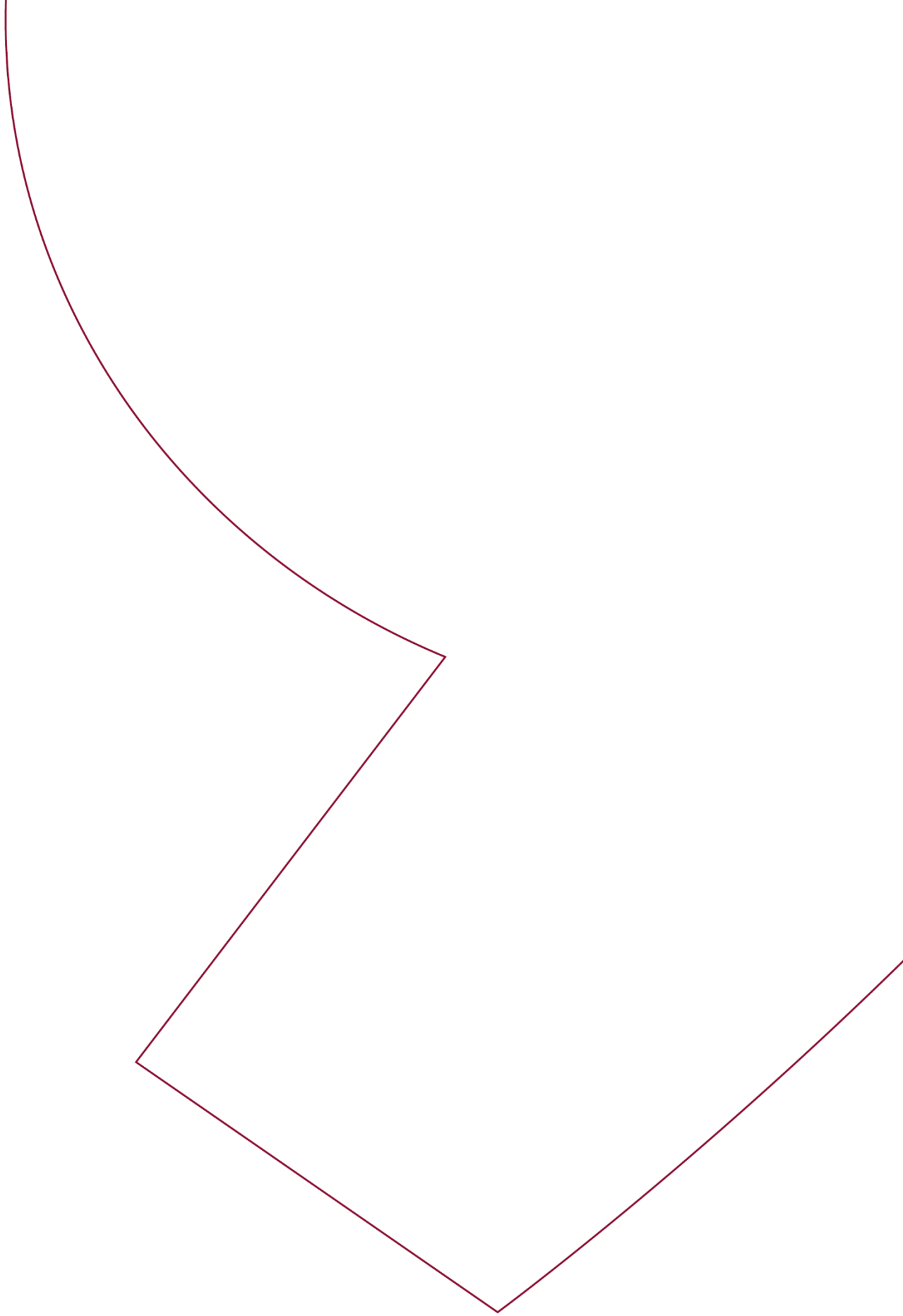

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling
hbo-bacheloropleiding

**Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs
van de tweede graad in Talen (Nederlands en
Engels) en Wiskunde**
deeltijd

Stichting LOI Hoger Onderwijs

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs
van de tweede graad in Talen (Nederlands
en Engels) en Wiskunde
deeltijd

Stichting LOI Hoger Onderwijs

CROHO nrs. 30116/35221

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

27 september 2023

Auditpanel

Drs. J. Rutten
C. Ohlenschlager
Drs. J. Gademan
N. Raaijmakers

Secretaris

Drs. G. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	4
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	8
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	24
6.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	26
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	30
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	31

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Stichting LOI Hoger Onderwijs
status instelling	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen (Nederlands en Engels) B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad Wiskunde
registratienummer croho	30116/35221
domein/sector croho	Onderwijs
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240
afstudeerrichtingen	Talen: Nederlands en Engels Wiskunde
locatie	Leiderdorp
variant	Deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	15 juni 2023

2. SAMENVATTING

In juni 2023 heeft een auditpanel de Hbo-bacheloropleidingen tot leraar voortgezet onderwijs Talen en Wiskunde van de Stichting LOI Hoger Onderwijs bezocht in het kader van de beoordeling en accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs. LOI Hogeschool biedt deze lerarenopleiding aan als een *blended* onderwijsvorm met als uitgangspunt afstandsonderwijs. Het onderwijs vindt grotendeels digitaal plaats in combinatie met klassikale bijeenkomsten en praktijkonderwijs. De lerarenopleidingen tweedegraads van LOI Hogeschool richten zich specifiek op de werkende student, die vaak beschikt over ruime ervaring in het onderwijs en/of een bevoegdheid in een ander vakgebied meebrengt. De lerarenopleidingen geven studenten de bevoegdheid om les te geven aan het vmbo en mbo, de eerste drie klassen van de havo en het vwo en het bve-veld (beroeps- en volwasseneneducatie). Daarnaast bereiden de opleidingen studenten voor op het onderhouden en vergroten van hun beroepsbekwaamheden in de toekomst.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De tweedegraads lerarenopleidingen Talen, Nederlands en Engels, en Wiskunde van de LOI baseren zich aantoonbaar op de bekwaamheidseisen die gelden voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs. De opleidingen hebben op basis van deze bekwaamheidseisen leeruitkomsten voor de vakgebieden Nederlands, Engels en wiskunde geformuleerd. In de leeruitkomsten zijn de landelijk vastgestelde generieke en vakspecifieke kennisbases zichtbaar verwerkt. In de leeruitkomsten is ook aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding, voor interculturele en internationale aspecten. De relatie met het werkveld is goed: de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde houden zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied en overleggen hierover met vertegenwoordigers uit het werkveld.

Het auditpanel beoordeelt op grond van het bovenstaande Standaard 1 als 'voldoet' voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De curricula van de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde zijn opgebouwd aan de hand van vijf leerlijnen die zorgen voor het niveau en de samenhang in de opleiding. Deze leerlijnen zijn gekoppeld aan verschillende modules in het curriculum. De opleidingen leiden hun studenten aantoonbaar op voor de beroepspraktijk. Het curriculum dat studenten volgen, is toegespitst op de inhoud van de kennisbasis en bevat modules met betrekking tot de uitstroomrichting (v)mbo of avo en onderzoek en onderwijskunde. Het leren in de beroepspraktijk vormt een essentieel onderdeel van de opleidingen. Zij stellen verder expliciete eisen aan de kwaliteit van de werkplek en de begeleiding. Voor algemene didactiek is ruim aandacht in de curricula van de lerarenopleidingen. Het aantal contactmomenten tussen student en opleiding kan hoger. Communicatie en organisatie vormen nog een aandachtspunt voor de opleidingen. Docenten besteden in hun lessen aandacht aan specifieke vakdidactiek om vervolgens studenten hierop te toetsen en te beoordelen. Alle afstudeerdocenten beschikken over een wo-master. Het docentteam is op niveau. Er is voldoende aandacht voor de internationale en interculturele dimensie. De opleidingsvoorzieningen van LOI Hogeschool, zoals de digitale leeromgeving, flexibele examinering en afstudeerprotocollen voldoen aan de eisen.

Het auditpanel beoordeelt op grond van het bovenstaande Standaard 2 als 'voldoet' voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

Standaard 3. Toetsing

De lerarenopleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en voor alle betrokkenen inzichtelijke wijze. Het auditpanel is van oordeel dat de opleidingen het toetsen en beoordelen voldoende op orde hebben. Voor elke opleiding is er een toetsplan/toetsmatrix opgesteld. De opleidingen maken gebruik van verschillende passende toetsvormen. Studenten geven aan dat de toetsing

hen in voldoende mate ondersteunt bij hun studie. De beoordeling van studentproducten kan navolgbaarder en inzichtelijker, ook kan de schriftelijke feedback naar studenten uitgebreider/gedetailleerder. De deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen zowel proactief als reactief. Zij heeft goed in beeld welke ontwikkelpunten er nog zijn en voert daarover het gesprek met de opleidingen.

Het auditpanel komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor Standaard 3 voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel is van oordeel dat de studenten van de lerarenopleiding Talen (Nederlands en Engels) met hun afstudeerwerk aantonen dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwaam tweedegraads leraar. Voor wat betreft de lerarenopleiding wiskunde stelt het auditpanel vast dat de bestudeerde tussenproducten alsmede verslagen van de LIO stage een indicatie vormen dat studenten voldoende toegerust met het afstuderen kunnen starten. Een definitief uitsluitel over het gerealiseerd niveau van de lerarenopleiding wiskunde kan het auditpanel nog niet geven, wellicht binnen een termijn van twee jaar als de eerste afstudeerwerken beschikbaar komen. Alumni en vertegenwoordigers uit het werkveld zijn tevreden over de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren. Dat studenten direct een baan hebben na hun afstuderen, is voor het auditpanel mede een indicatie voor het gerealiseerde niveau.

Het auditpanel komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor Standaard 4 voor de Tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

Algemene conclusie:

Het auditpanel trof bij de lerarenopleidingen Talen (Nederlands en Engels) en Wiskunde een betrokken en deskundig docententeam aan dat zorgt voor maatwerktrajecten en een adequaat curriculum voor studenten die tweedegraads leraar willen worden in de vakken Nederlands, Engels of wiskunde. Studenten zijn tevreden over de docenten en over opzet en inhoud van het curriculum. Dat de opleidingen voorzien in een behoefte en dat het niveau op orde is, blijkt mede uit het feit dat nagenoeg alle studenten direct een baan hebben.

Het auditpanel beoordeelt alle standaarden met een 'voldoet' en komt op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'positief' voor de tweedegraads lerarenopleiding Talen (Nederlands, Engels) en de tweedegraads lerarenopleiding Wiskunde van LOI Hogeschool in de variant deeltijd.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 26 september 2023.

3. INLEIDING

De Leidse Onderwijs Instelling (LOI), opgericht in 1923, biedt binnen de kaders van de Stichting LOI Hoger Onderwijs sinds 1996 studenten de mogelijkheid om op basis van schriftelijk onderwijs een door de overheid erkend diploma te behalen. Kenmerkend voor het onderwijs is dat dit tempo-, tijd-, plaats- en leerwegaafhankelijk is en zich baseert op leeruitkomsten. Studentgecentreerd onderwijs staat hoog in het vaandel, zo geeft de onderwijsinstelling aan. Studenten zijn zelfsturend wat betreft hun leerroute, de intensiteit van de begeleiding alsmede de invulling van hun portfolio. Studenten kunnen op ieder moment met de opleiding starten.

Deze rapportage

De voorliggende rapportage is opgesteld op basis van documenten en een eendaagse audit waarbij een auditpanel de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde in één audit beoordeelde. Omdat er, zo bleek uit de documentatie (de opleidingen hebben één Zelfevaluatie geschreven) én tijdens de audit, veel overlap is tussen de lerarenopleidingen, is er voor gekozen om één accreditatierapport te schrijven. Daar waar de talen- en de wiskunde lerarenopleiding verschillen, dit is met name bij de inhoud en bij het afstuderen het geval, geeft het auditpanel dit aan in deze rapportage.

Aandachtspunten vorige visitaties

In juni 2017 zijn de lerarenopleidingen Nederlands en Engels op alle standaarden voldoende bevonden. Naar aanleiding van de deelname aan het 'experiment leeruitkomsten' heeft er in november 2020 een extra visitatie plaatsgevonden. De lerarenopleiding Wiskunde biedt de LOI sedert 2018 aan na een positief doorlopen 'toets nieuwe opleidingen'.

Hierna volgt een overzicht van de aanbevelingen voor de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde naar aanleiding van de eerdere visitaties. Tevens zijn de maatregelen beschreven die de opleidingen sedertdien genomen hebben.

Aanbeveling talenaudit	Maatregelen opleidingen
De visie van de leraar die LOI Hogeschool opleidt, kan explicieter worden vastgelegd en gecommuniceerd, vooral ook aan studenten. Dit kan volgens het panel de student stimuleren en helpen om het einddoel voor ogen te krijgen.	Het profiel van de leraar wordt expliciet beschreven in het beroeps- en opleidingsprofiel en met studenten gedeeld in de onderwijs- en examenregeling van de opleidingen.
Denk na over de toekomstige rol van de coach, die zal veranderen (en belangrijker worden) als studenten meer hun eigen leerweg gaan bewandelen en modules minder belangrijk worden.	Dit is LOI-breed uitgerold in het kader van het werken met leeruitkomsten en een flexibele leerroute. De opleidingscoach is aanspreekpunt voor de student als het gaat om het valideren van leeruitkomsten en het versnellen van de leerroute. Bij aanvang van de opleiding maakt de student direct kennis met de coach en kan vervolgens altijd contact opnemen via de leeromgeving
Definieer de taal rondom toetsing en scherp deze aan – zodat bijvoorbeeld een formatieve toets niet geïnterpreteerd wordt als oefentoets, maar als onderdeel van een volledig didactische opzet	Formatieve toetsing is een onderdeel van de leerweg van studenten en speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling richting de summatieve toetsing. De summatieve toets zorgt uiteindelijk voor validering van de leeruitkomst. In sommige gevallen is er ook sprake van formatief voorwaardelijke opdrachten, zoals bij het maken van een plan van aanpak dat goedgekeurd moet worden voor de summatieve opdracht. In het leerpad ziet de student welke opdrachten formatief zijn en welke summatief, zodat meteen duidelijk wordt hoe de toetsing is opgebouwd.

Zorg dat het proces van vertaling van leeruitkomsten naar indicatoren en holistisch toetsen ook in de beoordelingsformulieren wordt vertaald. Gebruik daarvoor de bestaande beoordelingsformulieren als onderlegger.	Bij de summatieve opdrachten worden beoordelingscriteria gekoppeld aan de indicatoren, zodat de vertaalslag naar de leeruitkomsten gemaakt wordt.
De examencommissie wordt geadviseerd om de producten die nu worden opgeleverd met extra aandacht te bekijken en ook de toetsen vooraf controleren.	Vanuit de examencommissie worden de toetsen vooraf vastgesteld en vindt steekproefsgewijze controle plaats van de opgeleverde producten.
De commissie vraagt aandacht voor de visie op, en vorm van, het afstudeerproduct – om zo te stimuleren tot een grotere diversiteit in de opgeleverde producten, die nu veelal zeer talig zijn, te komen.	In de huidige curricula is het afstudeeronderzoek het sluitstuk van de onderzoeksleerlijn, waarin wordt aangesloten bij het handboek 'Praktijkonderzoek in de school'. Daarmee is niet aan een talig onderzoek te ontkomen, maar doordat studenten een praktijkgericht ontwerponderzoek uitvoeren naar aanleiding van een praktisch probleem in de school of klas werkt de student wel aan een praktische tool die de eigen onderwijspraktijk versterkt.
Werk aan verdergaande flexibilisering en personalisering van het onderwijs, daarbij meer inspeland op individuele behoeften van studenten.	Met participatie in het experiment leeruitkomsten is hier invulling aan gegeven. Dat is in de accreditatie van 2020 daarna uitgebreid aan de orde geweest. Dit wordt nog steeds verder uitgewerkt in het onderwijs van LOI Hogeschool.
Verbreed de beroepenveldcommissie met leraren Engels en Nederlands, en splits zo mogelijk in 2 commissies.	De Beroepenveldcommissie, thans Werkveldcommissie, is opgezet vanuit het brede werkveld Onderwijs en Pedagogiek. Daarmee worden alle aspecten van het werkveld aangestipt en zijn niet alleen de specifieke opleidingen gespreksonderwerp, maar ook de doorlopende leerlijn in het onderwijs en het mbo. We streven ernaar alle vakgebieden te vertegenwoordigen.
Zoek meer aansluiting en participeer in netwerken zoals Velon, Levende Talen, netwerken voor lerarenopleiders en Tien voor de leraar.	Er zijn verschillende contactmomenten geweest met het LOBO en 10voordeleraar de afgelopen jaren. Daarnaast zijn de programmaleiders via LOI lid van Velon. Als niet-bekostigde opleider is het niet altijd een optie om te participeren in (alle) netwerken van het bekostigd onderwijs.
Overweeg de verplichte literatuurlijst in omvang te beperken en meer aan te laten sluiten bij de beroepspraktijk van tweedegraads leraren.	De literatuurlijst is voortdurend aan verandering onderhevig en bij elke actualisatie wordt met diverse vakdeskundigen of ontwikkelaars getoetst of de literatuur aansluit bij de beroepspraktijk.
Sluit meer aan bij de bestaande kennis van studenten en biedt daarin meer flexibiliteit.	Studenten kunnen leeruitkomsten valideren door beroepsproducten in te brengen en veel modules worden afgesloten met een summatieve opdracht, die ze in de praktijk kunnen uitvoeren. Datzelfde geldt voor de praktijkmodules, waarin de kennis van studenten het uitgangspunt is.
Differentieer het programma naar (v)mbo en avo.	Deze differentiatie is in alle lerarenopleidingen voortgezet onderwijs terug te vinden.
Werk verder aan internationalisering en denk daarbij bijvoorbeeld aan modules gericht op interculturele communicatie en deelname aan e-Twinning, de online community voor scholen in Europa.	De modules 'Internationalisering' en 'Cultuur en religie' zijn sindsdien doorontwikkeld en in de mediatheek worden veel internationale bronnen aangeboden, waaronder ook e-Twinning. Daarnaast speelt in de module 'Effectief

	communiceren' interculturele communicatie een rol en wordt in de module 'Professionalisering van de leraar' aandacht besteed aan Communities of Practice.
Zorg dat studenten goed gefaciliteerd worden om onderling contact te onderhouden en direct contact met programmaleiding te kunnen opnemen.	Studenten kunnen via de leeromgeving met elkaar in contact komen en zien elkaar op de contactdagen. Dat zorgt ervoor dat ze groepjes kunnen vormen en kunnen samenwerken tijdens het vervolg van de module/ opleiding. Voor vragen kunnen studenten terecht bij de klantenservice van LOI. Als het om inhoudelijke vragen gaat, dan wordt deze dan doorgestuurd naar het onderwijsmanagement. Er is in principe geen rechtstreeks contact tussen studenten en het onderwijsmanagement, maar in voorkomende gevallen kan de servicemanager contact opnemen met een student.
Overweeg om de studieadviesgesprekken in te zetten als intakegesprek, waarin studenten het advies krijgen wel of niet voor een opleiding te kiezen op basis van geschiktheid.	Dit advies komt niet overeen met het onderwijsconcept van LOI Hogeschool, waarin iedereen met de juiste toelatingspapieren, de kans moet krijgen om een opleiding te volgen.
Houd regelmatig de inrichting van de LOI campus en de mediatheek tegen het licht, en sluit deze aan op de wensen van studenten.	Met de invoering van de nieuwe leeromgeving NEXT is de inrichting van de leeromgeving studentvriendelijk en praktisch opgezet. Daarnaast is er een nieuwe afdeling onderwijsinnovatie ingericht, die zich bezighoudt met onderwijsvernieuwing, het verbeteren van de leerreis van de student en het verkorten van de studieduur. Met het doorvoeren van deze innovaties wordt gestreefd naar studeerbaar, kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijs voor de studenten.
Verbreed en verdiep het niveau van de toetsopdrachten.	In het kader van het experiment leeruitkomsten is de hele opleiding gebouwd op leeruitkomsten en bijbehorende toetsing. Daarmee is een flinke slag geslagen in de toetsopdrachten. Met de overgang van de nieuwe leeromgeving Next is dit opnieuw een punt van aandacht geweest en nog verder aangescherpt en verdiept.
Leg meer het accent op vakdidactische onderwerpen in LiO-portfolio en eindwerken.	Studenten zijn vrij in het kiezen van een onderwerp voor hun afstudeeropdracht. Door de studenten een onderwerp te laten kiezen uit hun eigen werkpraktijk is er ook meer ruimte om een vakdidactisch onderwerp te kiezen. Er is ruim aandacht voor vakdidactiek in de opleidingen in diverse modules als 'Vakdidactiek wiskunde', 'Vakdidactiek literatuuronderwijs' en 'Didactiek en toetsontwikkeling'.
Vraag om studenten meer verbinding te leggen tussen theorie en praktijk, door zich meer te verantwoorden met theoretische onderbouwingen van hun handelen.	Door de summatieve opdrachten in de praktijk te laten uitvoeren is de student steeds bezig zijn kennis in de praktijk te brengen en de praktijk mee de opleiding in te nemen. Daarnaast wordt bij iedere opdracht verwacht dat de student zijn handelen onderbouwt vanuit (wetenschappelijke) literatuur en praktijkvoorbeelden.

Overweeg om studenten Engels de afstudeeropdracht in het Engels te maken.	Studenten mogen hun afstudeerwerk in het Engels schrijven, maar het is niet verplicht. Het afstuderen gaat niet in de eerste plaats om het beheersen van de Engelse taal, maar met name om het uitvoeren van een praktijkgericht ontwerp onderzoek in de school. Als het gebruiken van de Engelse taal verplicht wordt gesteld moet daar ook op beoordeeld worden en komen de accenten anders te liggen. We leiden tenslotte in de eerste plaats docenten op en pas in de tweede plaats vakspecialisten.
Maak gebruik van de APA-richtlijnen bij bronvermelding.	Bij summatieve opdrachten geldt vanaf de hoofdfase het gebruik van APA-richtlijnen als knock-out criterium.
Aanbevelingen wiskunde-audit	Maatregelen opleiding
Gezien de doelgroep van de opleiding adviseert het panel meer aandacht te geven aan de wijze waarop studenten zich in een professionele organisatie kunnen manifesteren.	De module "Professionalisering van de leraar (v)mbo/ avo" is een verplicht onderdeel van de opleiding en praktijkervaring en stages spelen een grote rol binnen de opleiding. Studenten aan de lerarenopleiding bij LOI zijn volwassenen die een baan hebben en zich dus al manifesteren in een professionele omgeving. Vaak hebben ze eerder al ervaring opgedaan in andere werkomgevingen
Het panel adviseert de voorlichting aan potentiële studenten over de volgorde van het volgen van de modules te versterken.	Studenten zijn vrij hun eigen volgorde te kiezen in het kader van optimale flexibiliteit in het curriculum. Wel wordt aangegeven welke modules voorwaardelijk zijn voor andere modules en wat de adviesvolgorde is volgens LOI.
De beoordelingsprocedure van de praktijkonderdelen van de lerarenopleiding Wiskunde kan strakker worden nageleefd.	De praktijkmodules binnen wiskunde worden op dezelfde manier beoordeeld als die binnen de talen, waar de procedures goed functioneren. De praktijkonderdelen worden enerzijds beoordeeld door de praktijkbegeleider op de werkvloer en anderzijds door een praktijkdocent van LOI. Voor deze beoordeling wordt gebruikgemaakt van de praktijkopdracht met beoordelingscriteria, praktijkverslagen en praktijkexamens.

Het auditpanel is tevreden over de thans door de opleiding genomen maatregelen naar aanleiding van de eerdere audits. Uit de documentatie en tijdens de audit is gebleken dat de opleidingen in voldoende mate gehoor hebben gegeven aan de aandachtspunten geformuleerd door de auditpanels van de vorige visitaties

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Landelijke profielen

Het auditpanel stelt vast dat de tweedegraads lerarenopleidingen Talen (Nederlands en Engels) en Wiskunde van de LOI zich in belangrijke mate baseren op de drie bekwaamheidseisen – vakinhoudelijk bekwaam, vakdidactisch bekwaam en pedagogische bekwaam - die gelden voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs. Deze bekwaamheidseisen zijn vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Op landelijk niveau heeft afstemming plaatsgevonden over deze drie bekwaamheidseisen. De bekwaamheidseisen voldoen ook aan internationale eisen met betrekking tot het niveau (NLQF¹ 6). Op een enkel punt gaat een lerarenopleiding hierbij haar eigen weg. Dit geldt bijvoorbeeld voor het niveau Engels dat studenten dienen te beheersen. De lerarenopleiding Engels hanteert hierbij niveau C1. Uit gesprekken met het werkveld is het auditpanel gebleken dat niveau C1 voldoet; de opleiding heeft voldoende kunnen onderbouwen waarom zij C1 als eindniveau kiest.

Om de kwaliteit van lerarenopleidingen te vergroten, dient iedere opleiding te voldoen aan een op landelijk niveau vastgestelde generieke kennisbasis waarin de conceptuele kennis is vastgelegd waarover de startbekwame docent dient te beschikken. Concreet baseren de lerarenopleidingen zich op '10voordeleraar' Nederlands, Engels en wiskunde. De lerarenopleidingen voldoen hieraan, zo stelt het auditpanel vast. Deze generieke kennisbasis gaat over 'het weten' met betrekking tot het leren lesgeven, daarmee het concept 'leraar zijn' centraal stellend. Binnen de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde komt dit onder andere aan bod in de modules 'Pedagogiek', 'Onderwijskunde' en 'Omgaan met adolescenten'. Deze omvatten zo'n vijftig procent van het totale curriculum.

De generieke kennisbasis voor de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde kent een onderverdeling in drie domeinen (uitgesplitst in negentien subdomeinen) die samen, naast de vakbekwaamheid in een specifiek schoolvak, de basis van goed leraarschap vormen: de school als leeromgeving, de school als onderwijs-pedagogische omgeving en de leraar als professional. De lerarenopleidingen hebben deze domeinen als volgt uitgewerkt:

- De school als leeromgeving vraagt van de leraar de competentie 'Didactisch handelen' en komt in de lerarenopleidingen terug in verschillende vakdidactische vakken op het gebied van taal-, literatuur- en wiskundeonderwijs en toetsing ('Didactiek en toetsontwikkeling' en 'Het toetsen van wiskunde'). De uitstroomvarianten besteden aandacht aan vakdidactiek in de modules 'Rekendidactiek', 'Taal in het beroepsonderwijs' en 'Talenten en excelleren'.
- De school als onderwijs-pedagogische omgeving vraagt van de leraar de competentie pedagogisch handelen, de generieke vaardigheden van het docentschap. Deze komen

¹ NLQF: Nederlands Kwalificatie Raamwerk (Qualification Framework)

onder andere terug in de modules 'Onderwijskunde 1, 2 en 3' en 'Omgaan met adolescenten'.

- De leraar als professional vraagt van de leraar de competentie professioneel handelen, wat in de opleiding zijn plek krijgt in de diverse generieke modules, de module 'Professionaliteit van de leraar', alsook in het portfolio, de praktijkmodules, onderzoeksvaardigheden (zie hierna) alsmede de afstudeeropdracht.

Profiel opleidingen

Het profiel van de lerarenopleidingen toont een aantal kenmerken die zich als volgt laten samenvatten:

- De lerarenopleidingen houden rekening met studenten die werkzaam zijn of werkervaring hebben in het onderwijs.
- Zij leiden leraren op die hun blik naar buiten richten om zo de maatschappij in de klas te brengen en onderwijs passend te maken voor alle leerlingen.
- Zij leiden leraren op die aansluiten op de belevingswereld en ontwikkeling van de hedendaagse leerling om zo de motivatie voor leren te vergroten en een goed leerklimaat te kunnen creëren.
- De opleidingen besteden ruim aandacht aan het onderzoeken van de belevingswereld van de adolescente doelgroep en hun specifieke behoeften in de huidige maatschappij.

Zelf profileren de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde zich als volgt: *'De tweedegraads lerarenopleidingen van LOI Hogeschool profileren zich als opleidingen met een brede en stevige basis aan vakinhoudelijke kennis en een ruim aanbod van didactiek, pedagogiek en professionele ontwikkeling. Daarmee worden moderne leraren voor het onderwijs van nu en in de toekomst opgeleid, die een brede blik hebben op de ontwikkelingen in de wereld, aandacht hebben voor het individu achter elke leerling en daar het gesprek over aangaan, zelfstandig en proactief kunnen werken, het vermogen hebben om te reflecteren, beschikken over doorzettings- en inlevingsvermogen, ICT toepassingen in kunnen zetten in het onderwijs en bewust kiezen voor het vak van leraar'* (Bron: Zelfevaluatie, pag. 20).

Het auditpanel is van oordeel dat de gekozen profilering aansluit bij de eisen die het werkveld aan het leraarschap stelt.

Programmaleeruitkomsten

De lerarenopleidingen zijn opgebouwd op basis van programmaleeruitkomsten. Deze overlappen elkaar voor de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde, maar hebben een specifieke vakinhoudelijke invulling. Voorbeelden van deze programmaleeruitkomsten zijn als volgt geformuleerd:

- De student bereidt een praktijkgericht ontwerponderzoek op de werkplek voor, voert dit uit in samenwerking met collega's, rapporteert zijn bevindingen en evalueert het proces; dit alles aan de hand van de cyclus voor praktijkonderzoek en de innovatiecyclus uit het boek 'Praktijkonderzoek in de school' en levert daarmee een bijdrage aan de schoolontwikkeling en de oplossing van een praktijkprobleem.
- De student bereidt lessen voor die passen bij de klas en de school, voert deze uit met gebruikmaking van effectieve ICT-toepassingen, volgt en stuurt de ontwikkeling van de leerlingen in de klas en evalueert het leerproces om zijn lessen te verbeteren.
- De student richt zijn klassenmanagement in rekening houdend met de achtergrond, ontwikkeling en leefwereld van de leerlingen, vertaalt dit naar handelings- en communicatierichtlijnen en schept hierdoor een veilig pedagogisch klimaat.
- De student analyseert de visie en kwaliteit van de school waar hij werkt ten aanzien van pedagogiek, didactiek, onderwijsconcept, internationalisering en ICT, vergelijkt dit met zijn eigen visie en formuleert aanbevelingen voor de school om beleid en praktijk te verbeteren/versterken om zo bij te dragen aan schoolontwikkeling en onderwijskwaliteit.

Het auditpanel stelt vast dat de programmaleeruitkomsten dekkend zijn voor het vak leraar en dat deze studenten in voldoende mate toerusten om het vak in de beroepspraktijk te kunnen uitoefenen. Zowel in visie als in programma speelt LOI goed in op de diversiteit van de individuele student en de keuzes die hij/zij wil of moet maken.

Vanuit de programmaleeruitkomsten zijn moduleleeruitkomsten opgesteld waaraan vervolgens modules zijn gekoppeld per opleiding. Concreet: de drie opleidingen hebben leeruitkomsten geformuleerd voor de generieke modules, bijvoorbeeld op de terreinen beroepsoriëntatie, pedagogiek, vakdidactiek en toetsontwikkeling. Daarnaast zijn er specifieke, per opleiding, geformuleerde leeruitkomsten opgesteld. Zo zijn voor Engels onder andere leeruitkomsten geformuleerd op de terreinen *literature, reading list, teaching English as a foreign language* en *linguistics*. Voor Nederlands zijn bijvoorbeeld leeruitkomsten geformuleerd op de terreinen taalbeheersing, taalkunde, vakdidactiek en literatuur. Voor Wiskunde op terreinen vakdidactiek wiskunde, meetkunde, toetsen van wiskunde en kansberekening.

Onderzoekscomponent

Binnen de uitwerking van de leeruitkomsten zag het auditpanel ook aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding terug. Doel is dat de leraar er door zijn onderzoekende houding voor zorgt dat zijn kennis van de ontwikkeling van het schoolvak en zijn oog voor vakoverstijgende contexten *up-to-date* is. Zo demonstreert de student een kritische en onderzoekende houding wat betreft zijn pedagogisch en didactisch handelen, beroepsopvattingen en persoonlijke concepten. Dit is als volgt verder uitgewerkt door de lerarenopleidingen:

- de leraar heeft een permanent onderzoekende houding;
- de leraar is kritisch, toont aan te willen begrijpen, te willen weten, te willen vernieuwen;
- de leraar verbindt theoretische kennis, modellen of concepten met zijn eigen praktijkervaringen met elkaar.

Internationalisering

De lerarenopleidingen richten zich primair op de Nederlandse arbeidsmarkt. Binnen enkele modules besteden zij aandacht aan buitenlandse onderwijssystemen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de module 'Internationalisering' waar de opleidingen specifiek kijken naar onderwijssystemen in andere landen en studenten onderwijssystemen in verschillende landen vergelijken met de Nederlandse situatie. Door het internationale karakter van het vakgebied wiskunde kiest de lerarenopleiding wiskunde in verscheidene gevallen voor een Engelstalige boekuitgave. Hierdoor raakt de student bekend met de belangrijkste internationale inzichten. Binnen de lerarenopleiding Engels komen studenten in aanraking met de Engelse taal en cultuur. De literatuur bij de generieke vakken en de lerarenopleiding Nederlands is Nederlandstalig.

De opleidingen geven aan dat door het multiculturele karakter van de huidige samenleving het bewustzijn bij studenten toeneemt om kennis te nemen van andere culturen en achtergronden. De module 'Cultuur en religie' gaat over de multiculturaliteit in Nederland en de invloed hiervan op het onderwijs en het docent-zijn. In opdrachten moedigt de opleiding studenten aan om ook internationale bronnen te gebruiken.

De lerarenopleidingen voor Nederlands en Engels wijzen er op dat er meer aandacht mag zijn voor multitaligheid en taaldifferentiatie/ NT2. Binnen het beroepsonderwijs is de tendens duidelijk waarneembaar dat de taalachterstand onder leerlingen toeneemt, hetgeen om leraren vraagt die over bagage beschikken hoe hiermee om te gaan. De opleiding ziet het dan ook als haar taak om hierop in te spelen en modules te gaan ontwikkelen op het gebied van taaldifferentiatie. Het auditpanel ondersteunt dit initiatief nadrukkelijk.

Relatie met werkveld

De werkveldcommissie vormt een belangrijk adviesorgaan voor de lerarenopleidingen. LOI Hogeschool onderhoudt nauw contact met het werkveld door regelmatig gesprekken te voeren

met deze commissie. Bij de opzet van het curriculum en bij wijzigingen ervan bespreken de lerarenopleidingen met het werkveld trends/ontwikkelingen. Daarnaast consulteren zij zowel docenten als studenten binnen de kaders van studenten- en docentenpanels. Deze panels vormen onderdeel van de PDCA-cyclus. Naast de informatie over het werkveld onderzoekt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen trends en ontwikkelingen in het onderwijs. Ook deze vormen voor LOI Hogeschool een belangrijke bron van informatie. Uit de contacten met het werkveld blijkt onder andere dat:

- de invoering van het formatief evalueren een belangrijke ontwikkeling is in het onderwijs;
- de inzet van techniek en digitalisering in het voortgezet onderwijs een ontwikkeling is die al langer speelt en aan belang wint;
- het gebruik van een leeromgeving en digitale leermiddelen steeds vaker zijn weg vindt in het leerproces.

Weging en Oordeel

De tweedegraads lerarenopleidingen Talen (Nederlands en Engels), en Wiskunde van de LOI baseren zich aantoonbaar op de bekwaamheidseisen die gelden voor de leraar voortgezet onderwijs en de leraar beroepsgericht onderwijs. De opleidingen hebben op basis van deze bekwaamheidseisen leeruitkomsten voor de vakgebieden Nederlands, Engels en wiskunde geformuleerd. In de leeruitkomsten zijn de landelijk vastgestelde generieke en vakspecifieke kennisbases zichtbaar verwerkt. In de leeruitkomsten is ook aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding, alsmede voor interculturele en internationale aspecten. De relatie met het werkveld is goed: de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde houden zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied en overleggen hierover met vertegenwoordigers uit het werkveld.

Het auditpanel beoordeelt op grond van het bovenstaande Standaard 1 als 'voldoet' voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen (Nederlands en Engels) en Wiskunde.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven

begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

De fasegewijze opbouw van de lerarenopleidingen

De lerarenopleidingen bestaan uit drie fasen. De eerste fase is de propedeuse. Daar vindt een brede oriëntatie plaats op de doelstelling van de opleiding en het beroepsprofiel. In de tweede fase, de hoofdfase, volgt de student veelal verdiepende modules die de inhoudelijke en vakdidactische basis vormen van de opleiding. De derde fase van de opleiding is de afstudeerfase die bestaat uit het aantonen van de startbekwaamheid als leraar in de LiO-stage, de afronding van het portfolio en de afstudeeropdracht als sluitstuk van de onderzoeksleerlijn. Door de toename van de complexiteit van opdrachten en de opbouw aan de hand van leerlijnen groeit de ontwikkeling van de competenties van de student naar het vereiste eindniveau van de startbekwame leraar. Zo worden verschillende modules uit de propedeuse in de hoofdfase verdiept en modules inhoudelijker en complexer.

Curriculum

In hun uitgangspunten gaan de lerarenopleidingen uit van (1) het werken aan vakmanschap en meesterschap, (2) intensieve samenwerking met het werkveld, (3) op flexibiliteit ingerichte opleidingen en (4) alle studenten een maatwerktraject bieden. De LOI hogeschool heeft voor de drie opleidingen een beroeps- en opleidingsprofiel opgesteld. Het auditpanel stelt vast dat dit een goed beeld geeft van ontwikkelingen in het werkveld, waaronder de generieke kennisbasis en de bekwaamheidseisen voor de tweedegraads lerarenopleiding, de opbouw van de lerarenopleidingen en de beroepspraktijk in de opleiding.

De opleidingen bepalen per module welke leerstof studenten nodig hebben om een leeruitkomst te kunnen aantonen. Een module bestaat uit literatuur en eigen lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool door deskundigen is geschreven. Bij de ontwikkeling van een module stemmen ontwikkelaar en programmaleider af welke literatuur en/of lesmateriaal passend is. De leeruitkomsten van de drie curricula van de lerarenopleiding gaven het auditpanel voldoende inzicht in de inhoud ervan. Zo geldt, ter illustratie, voor de module 'Inleiding vakdidactiek wiskunde' de volgende leeruitkomst:

- De aankomend docent ontwerpt Wiskunde-lessen (tot 15 min) gericht op de eerste twee klassen van het avo en het (v)mbo waarbij hij gebruik maakt van verschillende representaties van hoe wiskundeproblemen strategisch geformuleerd en opgelost kunnen worden; houdt rekening met een variatie aan wiskundige denkactiviteiten; past de theorie van het modelleren toe; kent de voor- en nadelen van toetsvormen passend bij de inhoud van de stof en kan ict-toepassingen beoordelen en toevoegen aan de lesactiviteit om de theorie over te brengen.

Voor de module 'Toetsen van wiskunde' geldt als leeruitkomst:

- De leraar in opleiding ontwikkelt toetsen in verschillende verschijningsvormen (schriftelijk, mondeling, summatieve opdrachten, Open Proefwerk) en beoordelingsrichtlijnen en beoordeelt aan de hand van het piramidemodel van Jan de Lange en de taxonomie van Bloom zowel individuele resultaten van de toets, de resultaten van de groep als de validiteit van de gebruikte toets.

Voor de module 'Literary history' bij de lerarenopleiding Engels geldt als leeruitkomst:

- De professional ontwerpt lessen voor tweedetaalverwerving door gebruik te maken van *task-based learning*, mentale beeldvorming en doelmatig gebruik van ICT-toepassingen en klassenmanagement.

Voor de module 'Literature I' geldt als leeruitkomst:

- Om boven de lesstof te staan, leest de leraar een diversiteit aan literaire teksten (romans, jeugdromans en poëzie) waarvan hij de inhoud verbindt aan de historische en sociaal-culturele ontwikkelingen in de verschillende delen van het Engelse taalgebied.

Voor de module 'Vakdidactiek taalbeheersing Nederlands' geldt als leeruitkomst:

- De leraar in opleiding ontwikkelt toetsen in verschillende verschijningsvormen, (schriftelijk, mondeling, summatieve opdrachten, Open Proefwerk (OP) etc.) en beoordelingsrichtlijnen en beoordeelt aan de hand van het piramidemodel van Jan de Lange en de taxonomie van Bloom zowel individuele resultaten van de toets, de resultaten van de groep als de validiteit van de gebruikte toets.

Voor de module 'Leeslijst' geldt als leeruitkomst:

- Om ruim boven de stof te staan, demonstreert de leraar in opleiding zijn kennis van literatuur, van middeleeuwen tot heden, door korte essays te kunnen schrijven en een boekbespreking te kunnen houden over gelezen literaire werken en de auteur.

Voor de verschillende leeruitkomsten zijn indicatoren opgesteld die in feite een meer concrete beschrijving zijn van hetgeen de student dient te beheersen, de leeruitkomst dus. Een voorbeeld van deze indicatoren voor de lerarenopleiding wiskunde (voor de lerarenopleiding Talen zijn overeenkomstige indicatoren opgesteld maar hier niet weergegeven):

- De student ontwerpt een rekenles op basis van de didactiek die hoort bij de rekendomeinen (getallen, verhoudingen, meten/meetkunde en verbanden) zoals deze aangeboden (kunnen) worden op de basisschool.
- De student reflecteert op een door hem gegeven les rekenvaardigheid aan de hand van het hoofdlijnenmodel, het drieslagmodel en het handelingsmodel en formuleert verbeterpunten of lesdoelen voor zijn/haar volgende les.
- De student ontwerpt, naar aanleiding van een rekengesprek met een individuele leerling, een instructie en verwerking die aansluit bij de rekenontwikkeling van deze individuele leerling en onderbouwt de gemaakte keuzes voor deze individuele leerling.

Bestudering van de curricula voor beide talen en wiskunde laat zien dat er sprake is van een breed spectrum aan modules die goed aansluiten op de vakinhoudelijke en beroepsmatige kant van de opleidingen. Er is sprake van een goede mix van zowel meer algemene studieonderdelen ('Omgang met adolescenten', 'Pedagogiek', 'Onderwijskunde') als op het vakgerichte modules. De curricula van de drie lerarenopleidingen sluiten aan bij de beoogde doelgroep: de volwassen (werkende) studenten. Wel pleit het auditpanel ervoor om de drie vakprofielen voor de lerarenopleiding Talen en Wiskunde duidelijker/concreter te beschrijven. De opleiding heeft voor de lerarenopleiding op inzichtelijke wijze de modules, toetsvormen en de leerlijnen beschreven. Hierna volgt ter illustratie voor de verschillende lerarenopleidingen sterk verkort de wijze waarop de curricula zijn vormgegeven.

Lerarenopleiding Nederlands

Modules onder andere: Literatuur en fictie, Pedagogiek, Leerlingenzorg, Vakdidactiek taalbeheersing, Taalkunde, Vakdidactiek in taalkunde en Onderzoeksvaardigheden in het

onderwijs. De toetsvormen zijn veelal theorie-examens en praktijkopdrachten. De conceptuele leerlijn vormt een belangrijk deel van het totale curriculum.

Lerarenopleiding Engels

Modules onder andere: Algemeen Engels, *Linguistics*, Vakdidactiek taalbeheersing, *English Methodology*, *Reading list*, Cultuur en religie, *Literary History*. De toetsvorm is veelal een theorie-examen of een praktijkopdracht. De conceptuele leerlijn vormt een belangrijk deel van het curriculum.

Lerarenopleiding wiskunde

Modules onder andere: Getaltheorie, lineair programmeren, vakdidactiek wiskunde Inleiding vakdidactiek wiskunde, Omgaan met adolescenten, Inleiding onderzoek doen, Onderwijskunde en Vrije keuzeruimte. De toetsvormen zijn veelal theorie-examens of praktijkopdrachten. De conceptuele leerlijn vormt een belangrijk deel van het totale curriculum.

Het auditpanel stelt vast dat de modules relevant zijn voor en toegespitst zijn op de verschillende lerarenopleidingen. De toetsvormen zijn passend voor de modules en de kenniscomponent is goed geborgd, mede gelet op de omvang van de conceptuele leerlijn. Verder stelt het auditpanel vast dat studenten van de lerarenopleidingen voor de uitstroom avo of (v)mbo additionele modules volgen die het auditpanel relevant acht voor deze onderwijsvormen. Hiertoe behoren onder andere: Talenten en excelleren avo, Professionalisering van de leraar (v)mbo/avo, Praktijkintegratie wiskunde en Taal in het beroepsonderwijs.

Het auditpanel heeft verder verschillende leer- en toetsplannen bestudeerd van de drie lerarenopleidingen. Zo zijn de leer- en toetsplannen bestudeerd van 'Engels in het beroepsonderwijs', 'Rekendidactiek', 'Literatuurgeschiedenis' en 'Leerlingenzorg'. Hierin zijn bijvoorbeeld beschreven: de uitgangspunten, de doelgroep, de voorkennis, de leeruitkomsten en de bijbehorende indicatoren, de toetsvormen alsmede leerwegaafhankelijke informatie. Het auditpanel stelt vast dat de lerarenopleidingen gebruik maken van adequaat opgestelde leer- en toetsplannen. Ook stelt het auditpanel vast dat de vakinhoud zoals deze terugkomt in de curricula van de lerarenopleidingen past binnen de landelijke bekwaamheidseisen en kennisbasis.

In de hoofdfase van de lerarenopleidingen kiest de student tussen de richtingen 'algemeen voortgezet onderwijs' of 'mbo/ volwassenenonderwijs ((v)mbo)'. In de modules 'Leerlingenzorg 2', 'Onderwijskunde 3', 'Pedagogiek 2' en 'Professionalisering van de leraar' worden voor beide uitstroomrichtingen verschillende inzichten en theorieën behandeld. Daarnaast voert de student praktijkopdrachten uit die voortkomen uit een praktijksituatie uit de uitstroomrichting. Zo moeten ze een onderzoek uitvoeren binnen een andere onderwijsomgeving/ opleidingsniveau dan waar ze zelf werkzaam zijn, maar kunnen ze er ook voor kiezen om praktijkmodules binnen een andere organisatie uit te voeren.

Studentgecentreerdheid

Een van de kenmerken van het onderwijs dat LOI aanbiedt, is de studentgecentreerdheid. Studenten kunnen met een lerarenopleiding starten wanneer zij dat willen. De studentgecentreerdheid blijkt verder uit de mogelijkheid voor studenten om meerdere modules tegelijk te volgen en de volgorde ervan binnen de propedeuse of hoofdfase zelf te bepalen. Er is echter wel een aanbevolen volgorde en er zijn ingangseisen voor de praktijkmodules en het afstuderen. Daarnaast kunnen studenten pas aan hun portfolio-opdracht werken als ze de onderliggende modules behaald hebben.

In het kader van studentgecentreerdheid merkt het auditpanel nog op dat het voor studenten van de lerarenopleiding Talen mogelijk is om beroepsproducten in te brengen ter validering van leeruitkomsten. De opleidingen stimuleren hun studenten om na te denken over de flexibilisering van hun persoonlijke leerweg. In een korte animatie legt de LOI uit hoe de student zijn eigen leerweg kan vormgeven. Deze is in de elektronische leeromgeving terug te vinden.

Praktijkgerichtheid

LOI Hogeschool wil onderwijs verzorgen dat voldoet aan de wensen en eisen van haar studenten, de arbeidsmarkt en toezichthouders. Dit betekent concreet dat de aanstaande leerkracht het vak vooral leert in de beroepspraktijk. Voor de lerarenopleidingen betekent dit dat zij didactische vaardigheden, recente inzichten en praktijkervaring in hun onderwijs combineren. Dit krijgt vorm door ruim aandacht te besteden aan de professionaliteit van de leraar, het maatschappelijk spanningsveld en de zorgstructuur van de school. De actualiteit van de opleiding is hiermee gegarandeerd.

De lerarenopleidingen Talen en Wiskunde tellen 60 EC aan praktijk vevat in drie praktijkmodules en het afstuderen. Hiermee geven de opleidingen invulling aan de verankering van de beroepspraktijk met de professionele ontwikkeling van de student. De praktijkcomponent binnen de drie lerarenopleidingen krijgt vorm door:

- praktijkonderzoek te beschouwen als een leermethodiek, waarmee de student nu en in de toekomst vorm kan geven aan zijn beroepsontwikkeling;
- de begeleiding van de praktijkbegeleider op de werkplek die de student aanzet tot leren;
- contactdagen waar integratie met de praktijk plaatsvindt;
- verwevenheid van de theorie met de praktijk door middel van opdrachten op de werkplek waarbij studenten het geleerde direct in de praktijk brengen en zij de kennis die is opgedaan in de theoretische onderdelen in de praktijk toepassen.

Tijdens de audit heeft het auditpanel aandacht besteed aan de borging van de kwaliteit van de stage-/leerwerkplek en de begeleiding omdat een aanzienlijk deel van het leren op de school plaatsvindt. Het auditpanel is op basis van de informatie die de opleidingen daarbij hebben gegeven van mening dat hen er veel aan gelegen is om de kwaliteit van de stage/leerwerkplek te borgen. Dat gebeurt allereerst voorafgaand aan de stage door eisen te stellen aan de leeromgeving op de werkplek en aan de vakinhoudelijke begeleiding. De opleidingen controleren bij aanvang van de studie de stage/leerwerkplek. Voor het geval deze niet voldoet, gaat de opleiding met de student op zoek naar een passende oplossing. Studenten zijn tevreden over de omvang, vorm en inhoud van de stages. Zij kunnen kiezen uit de uitstroomrichtingen beroepsonderwijs en algemeen vormend onderwijs (zij volgen ook modules voor deze uitstroomrichtingen) en hier hun stage op aanpassen.

Didactiek

Met de lerarenopleidingen leidt LOI op de eerste plaats leerkrachten op en op de tweede plaats specialisten in een vakgebied. De lerarenopleidingen zijn vormgegeven conform het didactisch model van LOI Hogeschool. Elke opleiding hanteert vijf leerlijnen die zorgen voor niveau en samenhang in de opleiding. Deze leerlijnen zijn gekoppeld aan verschillende modules in het curriculum en kennen een opbouw in complexiteit en zelfstandigheid door de opleiding heen. Samengevat en voorzien van een korte toelichting, betreft het de volgende leerlijnen:

- In de conceptuele leerlijn staat de theoretische basis centraal en krijgt die vorm in de vakinhoudelijke modules. De vakgerichte kennis en vaardigheden komen door het hele curriculum heen aan bod. Naast de vakinhoud en vakdidactiek is ook het versterken van de burgerschapsvaardigheden een aspect van de opleidingen. Dit komt naar voren in modules als 'Cultuur en religie' en 'Internationalisering'.
- De hbo-vaardighedenleerlijn voorziet in het aanleren van vaardigheden waarover iedere afgestudeerde dient te beschikken. Dit krijgt vorm in generieke modules als 'Effectief communiceren'.
- De onderzoeksleerlijn is gericht op het ontwikkelen van de onderzoeksvaardigheden van de student. De leerlijn start met de module 'Onderzoeksvaardigheden in het onderwijs'. Gedurende de opleiding komt onderzoek terug in diverse modules: zowel in stageonderzoekopdrachten als in onderzoekopdrachten binnen modules. Studenten leren gedurende de opleiding wetenschappelijke literatuur te zoeken.

- In de beroepsgerichte leerlijn ontwikkelt de student professionele vaardigheden en een professionele houding. Deze leerlijn start met de generieke module 'Algemene beroepsoriëntatie' waarna er een verdere verdieping volgt met opleidings specifieke accenten door praktijkopdrachten, contactdagen, stages en de afstudeeropdracht.
- Tijdens de studieloopbaanleerlijn reflecteren studenten op het verloop van hun studieproces en de competenties die zij ontwikkelen in de portfoliomodule. Alle studenten krijgen hierbij ter ondersteuning een coach toegewezen. Deze begeleidt hen tevens bij het vormgeven van de door studenten gekozen leerweg.

Het curriculum dat de student volgt, is toegespitst op de inhoud van de kennisbasis en bevat verdiepende vakken met betrekking tot de eerder genoemde uitstroomrichting (v)mbo of avo en onderzoek en onderwijskunde. De modules bestaan uit vakdidactische, vakinhoudelijke, pedagogisch-onderwijskundige en op de professionele ontwikkeling gerichte vakken. Met een onderwijskundig en pedagogisch opgebouwd generiek curriculum enerzijds en een vakinhoudelijk specifiek deel anderzijds laten de lerarenopleidingen een volledig en samenhangend curriculum zien. Niet alleen tussen de drie opleidingen is er sprake van samenhang, met name bij de generieke modules, maar ook tussen theorie en praktijk, horizontaal (binnen de verschillende fasen) en verticaal (opbouw door de opleiding heen). Voor de drie lerarenopleidingen geldt verder dat:

- zij bestaan uit een combinatie van kennis verwerven en kennis toepassen in de praktijk;
- de verschillende onderwerpen zijn gedifferentieerd in de verschillende modules, die vervolgens samen een programmaleeruitkomst omvatten;
- in elke module zowel theorie als praktijk aan bod komen;
- door het systeem van oefenopgaven en inzendopdrachten de opleidingen hun studenten uitdagen om over de theorie en de toepassing ervan in de praktijk na te denken;
- kenmerkend voor de praktijkopdrachten is dat studenten hier de theorie in de praktijk moeten brengen.

Ter aanvulling op het afstandsonderwijs koppelen de opleidingen aan verschillende modules een contactdag, waarin de link tussen theorie en praktijk centraal staat en verdieping van kennis plaatsvindt door middel van verwerkings- en samenwerkingsopdrachten. Deze contactdagen worden verzorgd door docenten die beschikken over een specialistische universitaire achtergrond met bij voorkeur een eerstegraads onderwijsbevoegdheid met betrekking tot de lesdag die zij verzorgen.

Tijdens de audit is met docenten gesproken over het ontwikkelen van vakdidactische vaardigheden, die de verbinding leggen tussen vakmanschap en meesterschap. Uit de documentatie en de gesprekken tijdens de audit is het auditpanel gebleken dat de docenten in hun lessen op de opleidingen ruime aandacht besteden aan algemene didactiek. In de talen- en wiskundeopleiding geven vakdidactici op respectievelijk het terrein van talen en wiskunde les. Zij besteden in hun lessen aandacht aan vakdidactiek en toetsen en beoordelen de studenten hier vervolgens op. Studenten geven tijdens de audit aan dat hun curriculum hen voldoende zicht biedt op het beroep. Zij vinden hun opleiding beroepsgericht en komen in ruime mate in contact met de beroepspraktijk. De opleidingen spelen in op actuele ontwikkelingen. De studenten die het auditpanel sprak, bevestigden dit positieve beeld van de beroepsgerichtheid.

Begeleiding

Studentbegeleiding gebeurt door een opleidingscoach. Deze vormt het eerste aanspreekpunt bij (studie)problemen, maar is tevens gesprekspartner en begeleider voor alle onderwerpen die te maken hebben met de procesmatige kant van de studie (bijvoorbeeld de voortgang, motivatie, keuzes voor modules/specialisatie, discipline). De coach heeft een belangrijke adviserende rol als het gaat om keuzes binnen de leerroute en het valideren van leeruitkomsten. Aan het einde van de opleiding beoordeelt de coach het portfolio van de student in zijn geheel. Binnen LOI Campus is een reeks van verbindingen samengebracht tussen kennis en praktijk en

tussen studenten en begeleiders. Voor studenten is continu begeleiding beschikbaar. In dit verband merkt het auditpanel op, na gesprekken met verschillende gremia tijdens de audit, dat de opleiding meer aandacht kan besteden aan klantenservice i.c. de (kwaliteit van) communicatie en organisatie.

Uitdaging voor de lerarenopleiding Talen

In de lerarenopleiding Talen is de component literatuur duidelijk aanwezig. Vooral voor het beroepsonderwijs blijkt dit fors te zijn aangezet en hebben studenten moeite hier hun opdrachten op de werkvloer te kunnen uitvoeren. Zij struikelen daarbij bijvoorbeeld over de module 'Vakdidactiek literatuur'. Studenten zien de noodzaak van literatuuronderwijs in; daarbij is leesmotivatie bij hen aanwezig. De opleiding wijst erop dat zij de focus wellicht moeten verleggen naar jeugd-/adolescentenliteratuur voor het beroepsonderwijs (v)mbo met als belangrijkste doel dat lezen leuk is en leerlingen weer gaan lezen. Dat betekent dan wel dat de opleiding aan de slag moet met het literatuuronderwijs binnen de lerarenopleiding Nederlands en Engels. Een volgens het auditpanel belangrijke maar forse opgave.

Instream

Het aantal studenten dat de lerarenopleidingen volgt, neemt af. Stroomden in 2017 nog 68 studenten de lerarenopleiding Nederlands in, in 2023 waren dit er nog 11. Voor de lerarenopleiding Engels zijn de cijfers over beide jaren 74 en 7, voor de Lerarenopleiding Wiskunde 65 en 7. Het aantal uitvallers tijdens de opleiding is substantieel. Als mogelijke oorzaken (van deze landelijke trend) , mede in coronatijd voor de terugval in instromers en het aantal uitvallers noemt de opleiding het niveau van de opleidingen, de zelfstandigheid en de intensiteit van het volgen van een opleiding op afstand mede in coronatijd. Om de dalende tendens te keren, zetten de opleidingen in op het werken met beroepsproducten die het studenten mogelijk maken om werk en studie te combineren. Studenten kunnen hun werk meer integreren in de opleiding en daarmee direct meerwaarde ervaren van de opleiding en het geleerde.

Docenten

LOI Hogeschool beschikt over een grote *poule* freelance docenten die onderling inwisselbaar kunnen zijn indien nodig. Zij zijn vaak ook in andere rollen actief, zoals die van ontwikkelaar, beoordelaar, coach of afstudeerdocent. Het aantal docenten met een wo-master bedraagt ruim 80 procent, met een hbo-bachelor bijna 20 procent. Alle afstudeerdocenten beschikken over een wo-master. De opleidingen zetten minimaal twee docenten in per module zodat vervanging aanwezig is. De freelance docenten, coaches en ontwikkelaars vormen grotendeels een vaste groep bij de lerarenopleidingen, waardoor er snel een beroep op hen gedaan kan worden als het gaat om het actualiseren van lesmateriaal. Jaarlijks ontmoeten zij elkaar bij het docentenpanel en kunnen ervaringen en informatie uitwisselen. Datzelfde geldt voor de jaarlijkse kalibratiesessies rondom het afstuderen. Hierbij bekwamen docenten zich aan de hand van 'best practices' in valide beoordelen. Het auditpanel stelt vast dat de docenten voldoende toegerust zijn om het aan hen toebedeelde studieonderdeel te verzorgen. Studenten geven tijdens de audit aan tevreden te zijn over de docenten, zowel wat betreft de door hen gehanteerde didactiek, hun vakinhoudelijke kennis en hun ervaring in het beroepenveld.

Voorzieningen

De opleidingsvoorzieningen van LOI Hogeschool, zoals de digitale leeromgeving, flexibele examinering en afstudeerprotocollen voldoen aan de eisen. Studenten zijn hierover tevreden. Studenten kunnen tijd- en plaatsafhankelijk studeren in een eigen tempo. De opleidingen faciliteren dit door een modulaire programmaopbouw en een digitale leeromgeving. LOI Campus is de centrale plek waar het leren plaatsvindt. De lerarenopleidingen Nederlands en Engels zijn sinds augustus 2022 beschikbaar via een nieuwe leeromgeving. De lerarenopleiding Wiskunde is nog niet omgezet naar de nieuwe leeromgeving in verband met de schriftelijke toetsing, die nog niet in de nieuwe leeromgeving Next past. Deze geeft studenten aanzienlijk meer mogelijkheden om zelf zaken te raadplegen zonder tussenkomst van de klantenservice.

Daarnaast is er een verbetering doorgevoerd voor het hebben van contact met docenten en coaches en zijn de beoordelingscriteria bij summatieve opdrachten explicieter gekoppeld aan de leeruitkomsten. Via LOI Campus worden studenten automatisch geïnformeerd wanneer opdrachten gecorrigeerd zijn. Via het examenoverzicht in de opleidingswerkrimte in LOI Campus heeft de student overzicht over zijn gehele opleiding. De meeste contactdagen vinden virtueel plaats, met uitzondering van contactdagen waarvoor fysieke aanwezigheid vereist is zoals voor het oefenen van gespreksvaardigheden. De opleidingen bieden hun studenten veel vrijheid. Dit past ook wel binnen het onderwijsconcept dat de LOI hanteert. Echter, zo pleit het auditpanel, kunnen het aantal contactmomenten omhoog en kan de opleiding nadrukkelijker dan thans het geval is vinger aan de pols houden waar het de studievoortgang betreft. Het is van belang dat de opleiding iedere student die instroomt probeert optimaal te ondersteunen, zodat deze de opleiding met succes kan afronden.

De lerarenopleiding Talen is sinds augustus 2022 actief in de nieuwe digitale leeromgeving Next, de lerarenopleiding wiskunde volgt nog. De verbeterde mogelijkheden van Next gaan de komende jaren doorwerken om studenten nog beter te faciliteren richting een flexibele leerroute met beroepsproducten en het valideren van leeruitkomsten. Lopende studenten aan de opleidingen in de oude leeromgeving worden voorlopig nog gefaciliteerd om deze af te maken. Dat betekent dat nog steeds actualisaties en verbeteringen doorgevoerd worden waar dat nodig is.

Weging en Oordeel

De curricula van de lerarenopleidingen Talen en Wiskunde zijn opgebouwd aan de hand van vijf leerlijnen die zorgen voor het niveau en de samenhang in de opleiding. Deze leerlijnen zijn gekoppeld aan verschillende modules in het curriculum. De opleidingen leiden hun studenten aantoonbaar op voor de beroepspraktijk. Het curriculum dat studenten volgen, is toegespitst op de inhoud van de kennisbasis en bevat modules met betrekking tot de uitstroomrichting (v)mbo of avo en onderzoek en onderwijskunde. Het leren in de beroepspraktijk vormt een essentieel onderdeel van de opleidingen. Zij stellen verder expliciete eisen aan de kwaliteit van de werkplek en de begeleiding. Voor algemene didactiek is ruim aandacht in de curricula van de lerarenopleidingen. Het aantal contactmomenten tussen student en opleiding kan hoger. Communicatie en organisatie vormen nog een aandachtspunt voor de opleidingen. Docenten besteden in hun lessen aandacht aan specifieke vakdidactiek om vervolgens studenten hierop te toetsen en te beoordelen. Alle afstudeerdocenten beschikken over een wo-master. Het docentteam is op niveau. Er is ook voldoende aandacht voor de internationale en interculturele dimensie. De opleidingsvoorzieningen van LOI Hogeschool, zoals de digitale leeromgeving, flexibele examinering en afstudeerprotocollen voldoen aan de eisen.

Het auditpanel beoordeelt op grond van het bovenstaande Standaard 2 als 'voldoet' voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Toetsplan en toetsmatrijs

Bij de inrichting van de lerarenopleidingen is in het toetsplan gezocht naar een verantwoorde mix van toetsing. In het leer- en toetsplan zijn de toetsing en validering uitgebreid beschreven. Hierbij geldt het volgende. De toets(en) en de toetsvorm(en) hangen sterk samen met de leeruitkomst(en). Hetgeen de opleidingen toetsen, is geformuleerd in de leeruitkomst(en) en de indicatoren. De toetsvorm is onlosmakelijk verbonden met de aard van de leeruitkomsten. Zo wordt een module waar het gaat om het toetsen van kennis en inzicht bij voorkeur afgesloten met een theorie-examen. Als het gaat om het toetsen van vaardigheden, dan toetst de opleiding met summatieve inzendopgaven of met een mondeling examen. Wanneer de student een module afsluit met een examen maakt de opleiding gebruik van een toetsmatrijs waarbij zij aangeeft hoe de opgaven in een tentamen/toets zijn verdeeld over de leeruitkomsten en indicatoren. De examenontwikkelaar gebruikt de toetsmatrijs uit het leer- en toetsplan als een richtlijn voor de te ontwikkelen toetsen. Bij het opstellen van toetsen zijn meerdere personen betrokken zodat het meerogen-principe gewaarborgd is.

Toetsvormen

De praktijkgerichte opbouw van het curriculum maakt dat studenten een module afronden met een praktijkopdracht in de vorm van een beroepsproduct op de werkvloer. Daarmee geven de opleidingen invulling aan de bekwaamheidseisen en noodzakelijke praktijkervaring die een startbekwame leerkracht nodig heeft. Aan iedere module is een toetsvorm gekoppeld. Veelal betreft dit praktijkopdrachten maar ook portfolio-opdrachten, theorie-examens en mondelinge toetsen. De door het auditpanel bestudeerde toetsen zijn voldoende valide en betrouwbaar.

Studenten sluiten een module af met een toets. De lerarenopleidingen hebben de toetsvormen vastgelegd in een examenplan, dat is terug te vinden in de onderwijs- en examenregelingen. De opleidingen hanteren als toetsvormen het theorie-examen, mondeling examen, praktijkexamen, summatieve opdracht en de video-opdracht. Kwaliteitswaarborging van toetsen vindt plaats op basis van zowel vakinhoudelijke als generieke criteria die LOI Hogeschool heeft opgesteld voor validiteit en betrouwbaarheid van toetsen. De opleidingen hanteren verschillende toetsvormen. Op basis van de beoogde leeruitkomsten van een module bepaalt de opleiding de toetsvorm aan de hand van de taxonomie van *Bloom* waarbij sprake is van verschillende kennisniveaus bestaande uit zes niveaus die oplopen in moeilijkheidsgraad. Bij de verdeling in niveaus zijn toetsvormen geformuleerd om te kunnen bepalen of de student op het juiste niveau acteert. De opleidingen informeren studenten over de wijze van toetsing binnen LOI Campus. Hierin treft de student een examenoverzicht aan, evenals de onderwijs- en examenregeling waarin opgenomen is welke toetsen de student maakt en het aantal te behalen EC's per toets.

Iedere module kent formatieve evaluatiemomenten in de vorm van oefenopgaven en inzendopgaven. Hiervoor geldt, puntsgewijs, het volgende:

- de oefenopgaven kan de student zelf nakijken en op basis daarvan bepalen waar hij staat in het leerproces;
- de formatieve inzendmomenten zijn bedoeld om *feedback* en *feedforward* op te halen bij een docent. Deze zijn niet verplicht, maar enkel bedoeld als ondersteuning voor de student die dat nodig heeft;

- in sommige modules is er sprake van een formatief-voorwaardelijke opdracht. Deze is wel verplicht, maar telt niet mee voor het eindcijfer. De student krijgt hier enkel een akkoord op of niet, bijvoorbeeld als het gaat om het maken van een plan van aanpak voor de eindopdracht. Op die manier werkt de student stap voor stap toe naar het eindniveau van de module, dat met een cijfer afgerond wordt in het theorie-examen of de summatieve opdracht;
- Aan de hand van concreet geformuleerde beoordelingscriteria kan de opleiding controleren in hoeverre de student voldoet aan de leeruitkomst van de module.

Tijdens de opleiding legt de student op twee momenten een praktijkexamen af dat bestaat uit een lesobservatie op de werkplek/ stageschool en een gesprek tussen de examinerator, de praktijkbegeleider en de student. Het eerste praktijkexamen vindt plaats op ongeveer de helft van de opleiding, terwijl het tweede praktijkexamen gekoppeld is aan de LiO-stage en daarmee voor de opleiding een belangrijk ijkpunt is voor de startbekwaamheid van de student.

De onderwijsorganisatie wil waar mogelijk alternatieve validering faciliteren. In het algemeen geldt dat bij modules die de student met een examen afsluit, deze middels EVC en EVK vrijstelling kan krijgen. Door middel van alternatieve validering kunnen studenten beroepsproducten en bewijzen van uitgevoerde beroepshandelingen opvoeren (afhankelijk van de inhoud van de leeruitkomst en bijbehorende indicatoren) als alternatieve toetsing. Tot dusver hebben 15 studenten hier gebruik van gemaakt.

Beoordelen

LOI Hogeschool hanteert voor zowel studenten als afstudeerbegeleiders en- beoordelaars een afstudeerhandleiding met matrices, waarin is aangegeven aan welke onderwerpen en criteria zowel de onderzoeksopzet als het afstudeerverslag dienen te voldoen. Op die manier is het voor iedereen duidelijk wat de eisen zijn. De opzet en het verslag beoordelen twee beoordelaars om zo de onafhankelijkheid en objectiviteit te waarborgen. Eén van de twee beoordelaars is de afstudeerbegeleider, de ander is een onafhankelijke beoordelaar. In voorkomende gevallen zet de opleiding een derde beoordelaar in. Daarnaast is er een supervisor, die het afstudeertraject monitort en bij onervaren afstudeerdocenten op de achtergrond meekijkt. De supervisor zorgt samen met de servicemanager ook voor kalibreersessies tussen de afstudeerbegeleiders. Nadat het eindwerkstuk met een voldoende is becijferd, vindt er een mondelinge afstudeerzitting plaats met de afstudeerbegeleider en opnieuw een tweede beoordelaar. Tijdens deze zitting komen zowel het afstudeerverslag als de inhoud van het portfolio aan de orde.

De toetsystematiek is in orde. Wel stelt het auditpanel vast dat op basis van het beperkte aantal toetsen dat de beoordeling ervan nog navolgbaarder kan. Dit geldt ook voor de beoordeling van de afstudeerwerken. De feedbackformulieren die het auditpanel heeft bestudeerd, bijvoorbeeld van wiskunde, zijn meer dan eens summier. De feedback ontvangen studenten schriftelijk en mondeling. Het auditpanel is van mening dat de opleiding meer aandacht kan besteden aan schriftelijke feedback, bijvoorbeeld tijdens kalibreersessies waarbij beoordelaars hun wijze van schriftelijk beoordelen uitwisselen. Studenten geven aan dat de toetsing hen in voldoende mate ondersteunt bij hun studie door de sturing die zij hierbij ervaren.

Examencommissie

De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van de lerarenopleidingen vallen onder verantwoordelijkheid van de domeinexamencommissie, een autonome examencommissie die verantwoordelijk is voor borging van inhoud en het niveau van de toetsproducten, het eindniveau van de opleiding en voor de getuigschriften. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van DOE. Het auditpanel stelt vast dat de examencommissie in voldoende mate is toegerust om haar wettelijke taken uit te voeren. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om ook een nieuw lid te benoemen met kennis van Engels.

Aandachtspunt binnen de toetsing van de lerarenopleidingen ligt de komende tijd op het digitaliseren van de schriftelijke examens in de vakspecifieke modules binnen wiskunde. Omdat het maken van wiskunde-examens het opschrijven van verregaande wiskundige formules met zich meebrengt, is het digitaliseren hiervan een uitdaging. Binnen de opleidingen vindt een zoektocht plaats welke mogelijkheden voor welke examens het meest passend zijn. De examencommissie is bij dit proces nauw betrokken.

Het afstudeertraject

De lerarenopleidingen worden afgesloten met de modules 'Praktijk 3 – LiO' en 'Afstudeeronderzoek'. De afronding van de opleiding is vormgegeven in een afstudeeropdracht en bijbehorende mondelinge afstudeerzitting. In dit stadium moet de student laten zien dat hij alle leeruitkomsten op eindniveau beheerst. In de afstudeeropdracht gaan studenten aan de slag met het opzetten en uitvoeren van een onderzoek over een onderwerp dat past binnen de afstudeerrichting. Aansluitend op de afstudeeropdracht vindt de afstudeerzitting plaats, waarin de student zijn afstudeeropdracht verdedigt en op zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling gedurende de opleiding, zoals vastgelegd in het portfolio, reflecteert. De student toont zijn vakbekwaamheid in de praktijk door het maken van een portfolioverslag over behaalde competenties en leeruitkomsten. Zo krijgen student en opleidingscoach inzicht in de competentieontwikkeling. De coach volgt de ontwikkeling van de student gedurende zijn studie op basis van de opdrachten die de student in het portfolio maakt en de gesprekken die plaatsvinden.

De student kan altijd met zijn coach in contact komen via LOI Campus. De opleidingen evalueren het afstudeerproces jaarlijks met de supervisors en de examencommissies. Daarbij onderzoekt de examencommissie steekproefsgewijs de kwaliteit en het niveau van de eindwerkstukken. De bevindingen uit die evaluaties en steekproeven kunnen aanleiding zijn voor aanscherping van de procedures en richtlijnen, gericht op verbetering van doorlooptijden en de eenvormigheid en kwaliteit van de begeleiding.

Weging en Oordeel

De lerarenopleidingen toetsen op een valide, betrouwbare en voor alle betrokkenen inzichtelijke wijze. Het auditpanel is van oordeel, dat de opleidingen het toetsen en beoordelen voldoende op orde hebben. Voor elke opleiding is er een toetsplan/toetsmatrix opgesteld. De opleidingen maken gebruik van verschillende passende toetsvormen. Studenten geven aan dat de toetsing hen voldoende mate ondersteunt bij hun studie. De beoordeling van studentproducten kan navolgbaarder en inzichtelijker, ook kan de schriftelijke feedback naar studenten uitgebreider/gedetailleerder. De deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen zowel proactief als reactief. Zij heeft goed in beeld welke ontwikkelpunten er nog zijn en voert daarover het gesprek met de opleidingen.

Het auditpanel komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor Standaard 3 voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Studenten van de lerarenopleiding Talen en Wiskunde sluiten hun opleiding af met de modules 'Praktijk 3 – LiO' en 'Afstudeeronderzoek'. De student toont zijn vakbekwaamheid in de beroepspraktijk aan tijdens de laatste praktijkmodule en vult daarbij het portfolio. Zo krijgen student en opleidingscoach inzicht in de competentieontwikkeling van de student. Het afstudeerwerk vormt uiteindelijk de afsluiting van de opleiding met bijbehorende mondelinge afstudeerzitting.

Bij hun afstudeeropdracht gaan studenten aan de slag met het opzetten en uitvoeren van een praktijkgericht ontwerp onderzoek over een onderwerp dat passend is voor de vakgebieden Nederlands, Engels of wiskunde. De student toont aan dat hij alle leeruitkomsten op eindniveau beheerst, beschikt over voldoende theoretische kennis, verbanden legt tussen praktijksituaties of -problemen, zelfstandig een praktijkgericht ontwerp onderzoek uitvoert en hier een gedegen en logisch verslag van maakt.

De lerarenopleiding wiskunde is vijf jaar geleden gestart en heeft in die periode nog geen eindwerken opgeleverd. Omdat studenten bij LOI Hogeschool vaker de dubbele opleidingsduur nodig hebben (de gemiddelde studieduur bedraagt zes tot acht jaar), is het aannemelijk dat studenten nog niet zover zijn in de opleiding. Ten tijde van de audit waren twee wiskundestudenten gestart met hun afstudeertraject. In dit verband wijst de opleiding erop dat lerarenopleidingen praktijkgerichte opleidingen zijn, waarbinnen een flink aandeel van het leren en ontwikkelen op de werkvloer plaatsvindt. Het afstudeerniveau, de startbekwame professional in de klas, is dan ook niet alleen af te lezen aan het afstudeeronderzoek. Hiermee toont de student op theoretisch gebied het niveau aan. Met het afronden van het praktijkonderdeel LiO op de werkvloer toont de student bekwaamheid in de praktijk aan. Daarmee hebben de studenten, die nu aan het afstuderen zijn, zich in de praktijk al bewezen. Om een beeld te krijgen van het gerealiseerde niveau van de lerarenopleiding Wiskunde, heeft het auditpanel van de modules 'Vakdidactiek wiskunde' en 'Internationalisering' een selectie (van 4 resp. 3 studenten) van de summatieve eindopdrachten op NLQF 6-niveau bestudeerd en beoordeeld. De uitwerking van de module 'Internationalisering' bestaat uit een onderzoeksplan, met aandacht voor onder andere het praktijkprobleem, de literatuurstudie, het onderzoeksdoel en de onderzoeksvraag alsmede het onderzoeksinstrument en de resultaten, terwijl de studenten voor 'Vakdidactiek wiskunde' een lessenserie met onderbouwing uitwerken.

Het auditpanel heeft ook verslagen van de LiO stage fase 3 bestudeerd en stelt vast dat deze een invulling vormen van de leeruitkomst van de LiO-stage: 'De aankomend docent verzorgt zelfstandig het onderwijs binnen de school in de periode van drie tot zes maanden; plant onderwijscyclus; bereidt onderwijs voor; verzorgt lessen; voert oudergesprekken en begeleidt leerlingen; daarbij stuurt hij/zij het eigen leerproces aan de hand van persoonlijke leerdoelen en bereikt hiermee het startbekwaamheidsniveau op het gebied van de vakinhoudelijke, pedagogische, vakdidactische professionele en collegiale bekwaamheid'. Het auditpanel stelt vast, deze tussenproducten bestudeerd hebbend, dat deze het bachelorniveau in voldoende mate representeren en een voldoende basis vormen om met het afstudeertraject te starten. De opleiding verwacht dat binnen twee jaren de eerste studenten van de lerarenopleiding Wiskunde zullen afstuderen.

Het auditpanel heeft van de lerarenopleiding Talen in totaal acht eindwerken bestudeerd en beoordeeld; van beide opleidingen vier. Verder zijn er verslagen van LiO-stages bestudeerd van verschillende talenstudenten. Deze verslagen gaven het auditpanel een goed beeld van de

persoonlijke profilering en reflectie van de student alsmede van de student als een 'docent in een klassensituatie' en als 'collega binnen een professionele organisatie'. Het auditpanel stelt vast dat de onderwerpen van de door hem bestudeerde afstudeerwerken relevant zijn voor de beroepspraktijk. Tot de bestudeerde eindwerken behoorden 'Het verhogen van het leesvaardigheidsniveau', 'Dalende leesvaardigheid onder mbo-studenten', 'Een gestandaardiseerd beoordelingsmodel voor spreekvaardigheid, onderbouw Engels'. Het auditpanel stelt vast dat de door hem bestudeerde en beoordeelde eindwerken Talen het hbo-bachelorniveau representeren en aantonen dat de studenten als volwaardige beroepsbeoefenaar het onderwijs instromen als leerkracht.

Uit het gesprek met het werkveld is het auditpanel gebleken dat zij tevreden zijn over de kwaliteit van afgestudeerden van deze opleiding. Alumni geven eveneens aan tevreden te zijn over de lerarenopleiding Talen en dat het vinden van een passende functie na hun afstuderen geen probleem was.

Weging en Oordeel

Het auditpanel is van oordeel dat de studenten van de lerarenopleiding Talen (Nederlands en Engels) met hun afstudeerwerk aantonen dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de bekwaamheden van een startbekwaam tweedegraads leraar. Voor wat betreft de lerarenopleiding wiskunde stelt het auditpanel vast dat de bestudeerde tussenproducten alsmede verslagen van de LIO stage een indicatie vormen dat studenten voldoende toegerust met het afstuderen kunnen starten. Een definitief uitsluitsel over het gerealiseerd niveau van de lerarenopleiding wiskunde kan het auditpanel nog niet geven, wellicht binnen een termijn van twee jaar als de eerste afstudeerwerken beschikbaar komen. Alumni en vertegenwoordigers uit het werkveld zijn tevreden over de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren. Dat studenten direct een baan hebben na hun afstuderen, is voor het auditpanel mede een indicatie voor het gerealiseerde niveau.

Het auditpanel komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoet' voor Standaard 4 voor de tweedegraads lerarenopleidingen Talen en Wiskunde.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel trof bij de lerarenopleidingen Talen (Nederlands en Engels) en Wiskunde een betrokken en deskundig docententeam aan dat zorgt voor maatwerktrajecten en een adequaat curriculum voor studenten die tweedegraads leraar willen worden in de vakken Nederlands, Engels of wiskunde. Studenten zijn tevreden over de docenten en over opzet en inhoud van het curriculum. Dat de opleidingen voorzien in een behoefte en dat het niveau op orde is, blijkt uit het feit dat nagenoeg alle studenten direct een baan hebben.

Het auditpanel beoordeelde alle standaarden met een 'voldoet' en komt op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'positief' voor de tweedegraads lerarenopleiding Talen (Nederlands, Engels) en de tweedegraads lerarenopleiding Wiskunde van LOI Hogeschool in de variant deeltijd.

6. AANBEVELINGEN

Naar aanleiding van de door het auditpanel bestudeerde documentatie en de audit komt het auditpanel tot een beperkt aantal aanbevelingen.

- De klantenservice van de lerarenopleidingen verdient meer aandacht. Studenten stellen het zeer op prijs indien dit op orde is. Studenten verwachten terecht dat bij een organisatie als LOI dit probleemloos verloopt.
- De lerarenopleidingen kunnen hun vakprofielen duidelijker/concreter beschrijven.
- De inzichtelijkheid en de navolgbaarheid van de beoordelingen van toetsen kan beter. De schriftelijke feedback bij toetsing omvangrijker. Zorg voor volwaardige feedbackformulieren.
- Het auditpanel beveelt de opleiding aan om extra capaciteit in te zetten binnen de examencommissie met kennis van Engels.
- Het aantal contactmomenten tussen student en opleiding kan hoger zodat de opleiding een vinger aan de pols kan houden wat betreft de studievoortgang van studenten.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Stichting LOI Hoger Onderwijs hbo-bacheloropleiding Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in talen (Nederlands en Engels) Deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eendoordeel	Positief

Scoretabel paneloordelen Stichting LOI Hoger Onderwijs hbo-bacheloropleiding Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde Deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eendoordeel	Positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels**

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding
Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen en Wiskunde.
Stichting LOI Hoger Onderwijs.**

Datum locatiebezoek: 15 juni 2023.

<p>Auditpanel: Mw. J. (Joséphine) Rutten, Voorzitter Dhr. G (Ger) Broers, Secretaris Mw. C. (Claire) Ohlenschlager, Domeindeskundige Dhr. J. (Johan) Gademan, Domeindeskundige Mw. N. (Nienke) Raaijmakers, Studentlid</p>

08.00 – 08.15 uur	Ontvangst panel
08.15 – 09.00 uur	Overleg panel (besloten)
09.00 – 10.15 uur	Sessie 1 – Gesprek Onderwijsmanagement met presentatie Manager Hoger Onderwijs Opleidingsmanager Projectmanager Onderwijsontwikkeling Projectmanager Onderwijsontwikkeling Servicemanager onderwijs Programmaleider Wiskunde Programmaleider Talen
10.15 – 10.30 uur	Korte pauze panel (besloten)
10.30 – 11.15 uur	Sessie 2 – Gesprek Examencommissie Voorzitter Examencommissie Education Lid Examencommissie Education Lid Examencommissie Education Kwaliteitsmanager Manager Kwaliteitszorg
11.15 - 11.30 uur	Korte pauze panel (besloten)
11.30 – 12.30 uur	Sessie 3 – Gesprek met studenten Student Nederlands Alumnus Engels (Hybride) Student Engels Student Wiskunde (Hybride)
12.30 – 13.30 uur	Intern overleg auditpanel inclusief lunch met mogelijkheid tot inzien van documenten. (besloten)
13.30 - 14.15 uur	Sessie 4 – Gesprek docenten Ontwikkelaar Docent & Ontwikkelaar

	Docent & Ontwikkelaar Docent & Ontwikkelaar Coach
14.15 – 14.30 uur	Korte pauze panel (besloten)
14.30 – 15.15 uur	Sessie 5 – Gesprek werkveldcommissie Werkveldcommissie Onderwijs & Pedagogiek
15.15 – 15.30 uur	Pending issues panel (indien gewenst)
15.30 – 16.00 uur	Intern overleg panel (besloten)
16.00 – 17.00 uur	Terugkoppeling aan opleidingsmanagement en ontwikkelgesprek Manager Hoger Onderwijs Opleidingsmanager Projectmanager Onderwijsontwikkeling Projectmanager Onderwijsontwikkeling Servicemanager onderwijs Programmaleider Wiskunde Programmaleider Talen

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditpanel ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels

Het auditpanel dat de audit bij de Stichting LOI Hoger Onderwijs uitvoerde, beschikt over ruime auditervaring op het gebied van lerarenopleidingen binnen het hoger onderwijs. Het ligt dan ook voor de hand dat het auditpanel voorafgaand aan de audit bij de bestudering van de documentatie, tijdens de audit en nadien tijdens de rapportagevorming, in voldoende mate deze LOI-opleidingen konden vergelijken met andere opleiding op de terreinen talen en wiskunde en op basis hiervan hun vraagstelling konden aanscherpen. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit Hobéon door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de opleidingen voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief** indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief onder voorwaarden** indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleidingen.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleidingen.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie.
- Toetsopgaven en beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft in totaal acht eindwerken bestudeerd: vier van studenten Nederlands en Engels. Van studenten wiskunde heeft het auditpanel een verscheidenheid aan tussenproducten bestudeerd en beoordeeld.. Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 8 juni 2023 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleidingen Leraar voortgezet onderwijs in de tweede graad Talen en Wiskunde van Stichting LOI Hoger Onderwijs, onder het nummer PA-1552.

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Drs. J. Rutten	Voorzitter	Zelfstandig adviseur, verkenner, kwartiermaker, bestuurder en toezichthouder bij Kwaliteit voor Onderwijs en gecertificeerd lead auditor.
C. Ohlenschlager	Lid	Opleidingscoördinator en hogeschooldocent aan de lerarenopleiding Engels Hogeschool Rotterdam.
Drs. J. Gademan	Lid	Docent wiskunde en educatief specialist.
N. Raaijmakers	Studentlid	Student lerarenopleiding Engels, Hogeschool .Rotterdam.
Drs. G. Broers	Secretaris	Secretaris Hobéon.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobéon.nl
www.hobéon.nl